

SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

ŽALGIRIS

Ožka Kirkilo raidyno labirintuose

R Ferdinandas KAUZONAS
„Respublikos“ apžvalgininkas

Aną savaitę Kalvarijų turguje pirkau porą kilogramų obuolių. Sveria man juos apyjaunė raudonskruostė dama ir vis dirst man į akis, vis dirst. Pagaliau ryžosi: „Tai kodėl neparasėte apie rusų Pergalės dienos minėjimą mūsų Seime?..“ Supratusi, kad nieko nesu-pratau, pridūrė: „Taigi Seimo pirmininko pavaduotojas Kirkilas išpūdingiausiai savo gyvenime prakalbą ta proga pasakė...“

Ir kokias čia dabar nesąmones ta moteriškė paisto?.. Tarsi išgirdusi mano neištartą mintį, jau piktokai tėškė: „Negi ir jūs nesu-voikiate, kad tas Kirkilo „trijų raidžių įstatymas“ labiau reikalingas Kremlui nei mums, lenkams. Taip, taip, aš lenkė, bet tikra lenkė. Ir todėl žinau, kad tas įstatymas virs dar vienu tarp mūsų besiridinėjančiu nesantaikos obuoliu... O čia jums dar trys obuoliai magaryčių. Už tris naujas raides jūsų raidyne. Susiraskite tą Kirkilo prakalbą. Apsilaižysite labiau negu po mano obuolių...“

Dialogas su sąžine

Skaitytojas, neabejoju, jau suvokė, kad prakalba buvo pasakyta ne Pergalės dienos proga, o teikiant Seimui svarstyti Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektą, kuriuo siekiama į mūsų raidyną ir mūsų pasus per jėgą įkišti tris papildomas raides. O gegužės 9-oji - grynas atsitiktinumas. Tik gal pernelyg simboliškas.

Parlėkęs namo ir net neparagavęs nė vieno iš trijų magaryčių obuolių, sugundžiusių imtis šios temos, puoliau prie Seimo interneto, susiradau gegužės 9-osios stenogramą, o joje - minėto įstatymo projekto svarstymo stenogramą. Ir po keliolikos minučių atspirašiau obuolių pardavėjos - ji buvo teisi: tokios išpūdingos kalbos Kirkilui per visą politiko karjerą, ko gero, dar nepavyko pasakyti. Ir skaitytojas tuo netrukus įsitikins. Kad jam būtų lengviau, įtikinėjimą bandysiu vykdyti dialogo forma. Dialoge prakalbos fragmentais jus įtikinės Kirkilo sąžinė (fragmentai bus **pastorinti ir juodesni**), o aš bylosiu plonesniais ir blankesniais žodžiais. Pradedam!

- Įstatymo projektas, kurį parėmė, kaip žinote, 70 parlamento narių, yra motyvuotas štai kuo. Dabar veikiantis Pavardžių įstatymas yra priimtas dar 1991 metais, t.y. daugiau kaip prieš 25 metus.

- Triuškinantis argumentas! O aš, naivuolis, maniau, kad jeigu įstatymas ilgai netaisomas, tai jis yra tobulas... Dabar žinosiu: įstatymas gali būti imtas taisyti vien dėl

to, kad per ilgai gyvena netaisomas. Kaip žmogus: jeigu ilgai neserga, jį reikia priverstinai gydyti nuo tokios ligos. Negalima leisti, kad įstatymas Lietuvoje jaustųsi kaip Trakų pilis Maironio eilėraštyje: „Jos aukštus valdovus užmigdė kapai, o ji tebestovi dar vis...“

a) ĮSTATYMO PROJEKTAS YRA SKIRTAS LENKAMS! Jeigu būtų kitaip, Kirkilas, jį pristatydamas, nebūtų tiek daug „koziria-vęs“ stipriausiomis lenkiškomis kortomis. Bet Q ir X lenkų raidyne nėra! Įtariu - jos yra tik paviršutinė maskuotė, kad kas nors,

Rimo Valeiko pieš.

- Aš jau nekalbu apie tai, ką Ministras Pirmininkas vakar sutarė su savo kolege B.Šydo dėl energetikos projektu, kaip žinote, yra ir transporto projektai. Tai jeigu Lenkijos politikai, čia ne paslaptis, galvoja, kad mes nevykdome savo dalies dvišalės sutarties, nes, dar kartą sakau, lietuvių mažuma, gyvenanti Lenkijoje, turi teisę rašyti pavardes originalo kalba! Mes čia priimame tik dalinį sprendimą, kuris yra labai svarbus taip pat ir Lenkijai, ir mūsų santykiams. Čia nėra ko slėpti.

- Smagu girdėti, kad yra politikų, kurie nezaidžia slėpynių, nes šiaip jau, jeigu gyvendamas Lietuvoje teisingai gebu suprasti, POLITIKA YRA NE TIEK VALSTYBĖS VALDYMO, KIEK SLĖPYNIŲ MENAS - tai dar gerai, kad ne viską pavyksta nuslėpti. Tad tokia-me nesibaigiančių slėpynių kontekste yra labai malonu, kai randasi politikas, kuris prisipažįsta (jeigu Kirkilo prakalbos žodžius teisingai supratau), kad:

bent jau kol įstatymas nepriimtas, nesumanytų įtarti, jog juo diskriminuotume kitas Lietuvoje gyvenančias tautines bendrijas ar užsienio piliečius, imančius Lietuvos pilietes, tarp jų ir lenkaites, į pačias.

b) TRIJŲ RAIDŽIŲ ĮSTATYMAS YRA BARTERIS. Ką bendra su šiuo papildu į Lietuvos piliečių pasus turi Kirkilo beldimasis į Seimo narių protus, primenant, kad Lietuvos ir Lenkijos premjerai „vakar sutarė dėl bendrų energetikos projektų“? Kad už lenkų sutikimą dalyvauti bendruose energetikos projektuose mes atsimokame - svetimai W atkeliame vartus į mūsų raidyną? Ir ko ta W nūnai man tapo tokia panaši į karūną - tą, kuri uždėta ant ne itin taikaus paukščio galvos Lenkijos herbe?..

Turiu garbės priminti savo seno bičiulio Kirkilo sąžinei, kad minimi energetikos ir kitokie projektai - jokie koziriai. Jie negali tapti barteriu, nes dėl mūsų valstybių bendradarbiavimo šiose

▶ **G.Kirkilas, buvęs vienas išmintingiausių žmonių Socialdemokratų partijoje, pats negalėjo Pergalės dienos proga tokios neišmintingos kalbos pasakyti**

sirtyse seniai, prieš 23 metus, yra susitarta LIETUVOS RESPUBLIKOS IR LENKIJOS RESPUBLIKOS DRAUGIŠKŲ SANTYKIŲ IR GERO KAIMYNNIO BENDRADARBIAVIMO SUTARTIMI (11 str. 1 d.). Taigi už tą bendradarbiavimą nei vieniems, nei kitiems atsiskaitinėti barteriais, juolab tokiais, nėra būtinybės.

c) KIRKILAS NĖRA REGĖJĘS KĄ TIK PAMINĖTOS KAIMYNYSTĖS SUTARTIES. Jis, kaip ir dauguma mūsų politikų, batalijomis bevirstančiose diskusijose, kur svarstoma „Trijų raidžių kombinacija“, bando improvizuoti šios sutarties tema. Ir kiekvienas improvizuoja savo naujai. Tik kažkodėl nė vienas, bent jau aš tokio negirdėjau, šios sutarties necituoja. Kodėl? Nežinau. Žinau tik, kodėl necituoja Kirkilas. Sudeginkite mane kaip raganą, jeigu Kirkilas tos citatos nemoka atmintinai. Todėl ir necituoja, kad moka. Nes sutartyje yra nedviprasmiškai sakoma, kad lietuvių tautinė mažuma Lenkijoje ir lenkų tautinė mažuma Lietuvoje turi teisę VARTOTI SAVO VARDUS IR PAVARDES PAGAL TAUTINĖS MAŽUMOS KALBOS SKAMBESĮ. Girdite, ponias Tamašuniene?.. Pagal skambesį! Ir jokios W. Net jeigu ji nukabinta nuo herbo.

d) ČIA DAR NE VISKAS. Jau visai žioplas būčiau, jeigu neatkreipčiau dėmesio į Kirkilo numestą, tarsi būtų visai nereikšmingą, frazelę cituotame prakalbos fragmente: „**Mes čia priimame tik dalinį sprendimą...**“ Tai leiskite paklausti, ko mūsų raidynas dar gali tikėtis? Lenkų diakritinių ženklų? Znaki diakrytyczne? Č, ł, ń, ó, ś, ź, ż ir kt. Tai kiekvieną diakritinį ženklą išileisime į savo raidyną atskiru įstatymu ar visus iš karto, taip sakant, „partiniu sąrašu“?

- Prisiminkime, pavyzdžiui, Suomijos pavyzdį. Kaip žinote, švedai ilgą laiką buvo okupavę Suomiją. Suomija net nepriklausomybę igijo palyginti visiškai neseniai, susiformavo kaip valstybė. Bet šioje šalyje švedų kalba net valstybinė yra. Matome, kaip jie yra pažengę, o mes čia sprendžiame gana nedidelį klausimą, kuris, taip, tapo mūsų tarpvalstybinių santykių tam tikro atšalimo priežastimi.

- Fantastika, ar ne? Tik nepasakyta, ar šį nepakartojamą tekstą ištaręs Lenkijos ir Lietuvos santykius šildantis (kad tik neperkaintų) Kirkilas lenkų kalbą, kaip antrą valstybinę, įvedinėš visoje Lietuvoje ar tik Vilnijoje?

Przyszła koza do woza

Atėjo ožka prie vežimo... Tai būtų pažodinis vertimas. O prasmė jo būtų maždaug tokia: „Tūk, jau prisizaidėt, šunsnukiai.“ Kitados kalbėdamas apie Lietuvoje diskriminuojamą lenkų tautinę mažumą šiuo posakiu Lietuvą pagerbė mūsų kaimynų prezidentas Komarovskis. Tik jis tą posakį pavartojo būsimuoju laiku: „prizide koza do woza“ - „ateis ožka prie vežimo“, arba „oi, prisizaisit, šunsnukiai“.

Ir štai faktas prieš akis - ožka atėjo. Šunsnukiai prisizaidė. Ir nulenkė galvą. Pergalės dieną pasirašė kapituliacijos aktą: „Prašom, prašom, panele W... Netrukus gausite Lietuvos pilietybę. Už ypatingus nuopelnus mūsų valstybei...“

Prieš pusantro šimto metų Lietuvoje siautėjo caro generalgubernatorius pėstininkų generolas Michailas Muravjovas, lietuvių, tikriausiai ir lenkų, vadintas Koriku. Savo nurodymus duodavo iš Daukanto aikštėje stūksančių rūmų. Tų pačių, iš kur nūnai nurodymus duoda mūsų prezidentė, ačiū Dievui, vis dar lietuviškai. Vienas Muravjovo nurodymas nuo namų sienų, tvorų, stulpų, medžių ryškiais raidėmis tada rėkė Lietuvai: „Govoritj po litovski strogo vospreščiajetsa“ („Lietuviškai kalbėti griežtai draudžiama“). Ir dar teigiama, kad Muravjovas mėgdavęs sakyti: „**Ko nepadarė rusų kardas, padarys rusų raidė.**“ Tai kokią gi tąšą šiandien galėtų įgauti tokia Muravjovo suprojektuota Lietuvos ateitis? „Ko nepadarė rusų kardas, ko nepadarė rusų raidė...“ O kas toliau? Nagi, nagi, mielas skaitytojau... „Tą padarys panelė W?“ Ar „tą padarys ponas Kirkilas?..“ Ar dar kas nors?..

Muravjovui buvo pastatytas paminklas būsimuojuose Daukanto aikštėje. Pasakojama, kad keli Vilniaus studentai, keršydami už Vilniaus universiteto uždarymą, vieną naktį paminklą ištepė vilko taukais. Kelias naktis visų Vilniaus pakampių benamiai šunys, pajutę vilko kvapą, sulėkdavę prie paminklo ir kaukdavę iki ryto.

Nagi kas sugalvos tęsinį?.. Nagi, nagi... Ne, ne, Kirkilo nelieskite - jam paminklo lenkai dar nepastatė?..

Be to, Kirkilas, mano galva, buvęs vienas išmintingiausių žmonių Socialdemokratų partijoje, pats negalėjo Pergalės dienos proga tokios neišmintingos kalbos pasakyti. Nebent jam kažkas liepė... Kas?

P.S. Ačiū už idėją gražiajai poniai Monikai, prekiaujančiai obuoliais Kalvarijų turguje.

A. Umbražiūnas - legendinis Utenos krašto gidas

Kuo gilyn į žiemą, tuo vasariškesni prisiminimai... Net kelios Utenos apskrities gyventojų ir jų svečių kartos, prisimindamos keliones po Aukštaitijos nacionalinį parką (NP), geru žodžiu mini ir legendinį bene pirmąjį, bet tikrai ilgiausiai (kitąmet minės 80 metų gyvenimo ir 55 metų turizmo veiklos sukaktis) turistų grupes šiame regione lydintį Albertą UMBRAŽIŪNĄ. Impozantiškos išvaizdos, plataus intelekto, įspūdingo balso šmaikštautojas įsimena ilgam. Daugiau nei pusę amžiaus jis yra Ignalinos (o gal net ir aplinkinių Utenos ir Švenčionių rajonų) vizitinė kortelė arba, kaip dabar sakoma, - veidas. Iš Alberto lūpų šimtai tūkstančių apsilankiusiųjų sužinojo apie jo gimtojo rajono savitumą, jo pagalba pamatė nuostabų kraštovaizdį, išgirdo apie čia gyvenančiųjų tikėjimus, verslus ir šventes.

1960 m., pradėjęs studijuoti lietuvių kalbą tuomečiame Pedagoginiame institute, jau po antro kurso vasaromis lydėjo valčių vilkstines Aukštaitijos NP ežerynu iš tuometinės Palūšės turistinės bazės, kuri buvo įkurta 1959 m. Tapo tuomet ir net šiomis dienomis tarp merginų labai populiariu turizmo instruktoriumi. Dabar dažniausia „instruktoriai“ - jau privataus verslo atstovai ir vadina save valtininkais, o kas pageidauja solidžiau - visokių plaukimo priemonių nuomotojais, kurių kompetencija ir maršrutų pristatymas. Alberto - pėsčiojo turistų - „praktiniai“ užsiėmimai gana ankstyvi ir graudūs. Iki mokyklos Tverėčiūje iš ryčiausio Lietuvoje Smilginiškių kaimo - 7 km, vėliau vienodu su broliu gyveno mažučiam 4x4 m namelyje, bet jau neklampojo per pusnis. Didžiausias išbandymas buvo, kai juos, šauktinius į armiją, susodino žiemos metu sunkvežimiu ir iš Tverėčiaus nuvežė į Ignaliną registruoti. Nuvežė ir paliko, grįžti nebuvo kuo. Namų vyrukai iškeliavo dviese - žiemą, pėsčiomis, tamsoje, o kilometrų tai trisdešimt trys... Ši turistinė „praktika“ baigėsi sėkmingai.

Turizmo istorija pasakoja, kad nuo Adomo ir Ievos prasidėjusi ekskursija į Rojaus sodą prieš Antrojo pasaulinio karo įgavo naujų bruožų. Dutvaileris sugalvojo mažo žmogaus, liaudies, turizmą, o Hitleris akcentavo stiprių nervų tautos kūrimo idėją, grupinį keliavimą poilsio tikslais, savaitgalio žygius. Kitaip sakant, „sukūrė“ socialinį turizmą, kurio tikslas - palaikyti dirbančiųjų darbingtonumą, ugdyti fizinę galią, gerinti psichinę sveikatą būkle. Pokario metais Sovietų Sąjungoje nuo šios idėjos nebuvo toli „nužengta“. Vadinamąjį grupinį, o gražiau - kolektyvinį, turizmą pradėjo organizuoti profsąjungos. Visoje šalyje buvo sudaryta apie 150 maršrutų, iš jų vienas populiariausių buvo Ignalina-Trakai-Birštonas-Palanga. Ignalinoje (supraskite - Palūšėje) turistai iš įvairiausių didžiulės šalies respublikų būdavo savaitę. Keturias iš septy-

Alberto Umbražiūno asmeninio albumo nuotrauka.

▶ Iš A. Umbražiūno lūpų šimtai tūkstančių apsilankiusiųjų sužinojo apie jo gimtojo rajono savitumą, jo pagalba pamatė nuostabų kraštovaizdį, išgirdo apie čia gyvenančiųjų tikėjimus, verslus ir šventes

nių dienų jie praleisdavo vandens žygyje. Į profsąjungų apmokėtų paslaugų paketą (kaip sakytumė dabar) įėjo ir grupę globojančio instruktoriaus paslauga. Jis atvykusiuosius sutikdavo, vesdavo „instruktažą“, surinkdavo parašus, kad turistai saugumo instrukciją išklautė, organizuodavo smulkaus inventoriaus ir maisto daiktų paskirstymą, susodindavo į valtis, mokydavo irkluoti, lydėdavo žygyje, padėdavo įkurti stovyklavietes, ruošti vakarienę, organizuodavo atsiveikimo vakarą ir galybę kitų darbų. Žodžiu, buvo visos grupės ir kiekvieno atskirai tėvas ir mama viename... Populiarijant šiam maršrutui atsirado ir instruktorius „viršininkas“ - vyr. instruktorius. Juo dirbo T.Šarkus. Šiam išėjus dirbti žurnalistinei darbo į tuometę „Tiesą“, vyr. instruktoriu-

mi tapo Albertas Umbražiūnas. Palūšėje besilaisvintiems per tas 7 dienas buvo organizuojamos ir ekskursijos pėstute: keliaudavo į Ignaliną viena Gavio ežero puse (per senąją pervažą) iki Sporto centro, grįždavo per Strigailiškį (dabartinio kelio nebuvo) smėlėtu keliu. Ignalina tuomet atrodė gana liūdnei, dabartinėje centrinėje aikštėje galėdavai ir besiganančias ožkas pamatyti... O kaip tai paaiškinti? Nacionalinio parko dar nebuvo, gamtos saugos ir malkų poilsiavietėse bei šiukšlių išvežimo klausimais bendradarbiaudavo su miškų ūkiu (dabar urėdija). Ignalinoje įsikūrusi Zarasų kelionių ir ekskursijų biuro filialui, atsirado ir kelionės automobiliais. Ši turizmo kryptis sparčiai populiarėjo įsikūrusi NP ir parengus jo pažintinius maršrutus.

Parduotos studentiškos vasaros ilgainiui tapo pagrindiniu užsiėmimu, pragyvenimo šaltiniu baigus pedagogikos mokslus. Iki šiol Albertas pamena jau a.a. mokslodraugį Tomą Šarkų, kuris jam pasiūlė vasaromis padirbėti Palūšėje. T.Šarkus buvo ir jo „instruktorius“, nes tokių žemėlapių, maršrutų aprašymų, kokius turime dabar, tuomet nebuvo... Maršrutas ir jame teiktina informacija buvo „įrašyta“ galvos „atmintinėje“. Pirmuosius kartus visos protakos tarp ežerų, visos įlankėlės stovyklavietėms atrodė vienodos... Kai jauni instruktoriai pasiklysdavo, išsisukdavo sakydami, kad ši protaka užžėlė ir valtis reikia persinešti... Patirtis ir draugiškas patarimas tuomet lėmė daug. Apsistojus poilsiavietėse turistai dar būdavo pėsčiomis palydimi į Šuminių, Salų kaimus, vykdavo sporto žaidynes. Albertas pamena, kokius „kryžiaus kelius“ reikėdavo nueiti norint paruošti vienokio ar kitokio maršruto aprašymą. Nors kariniais žemėlapiais nelegaliai buvo naudojama visa laiką, bet, norint parengti legalų leidinuką, leidimus reikėjo gauti Rygoje veikusioje kartografijos tarnyboje...

Susiruošusiems į žygį buvo duodama konservų. Suvalgius maistą skardinės likdavo. Iš pradžių bandydavo jas „laidoti“, bet jas užuodę miško žvėrys iškasdavo. Atvykusią kitą grupę pasitikdavo nekoks vaizdelis. Tuomet direktorius įvedė naują tvarką: kiek skardinių paėmė grupė, tiek grįžusi turi atiduoti. Ne visuomet Lietuvoje vasaros vėsios, kvapelis per keturias kelionės dienas tapdavo itin nepatrauklus. Kirvius išduodavo tik gaisrui gesinti: kad turistai jais nekirstų medžių laužams, įrankius ištepavo juodai... Ilgainiui problemų pradėjo kelti ir „laisvieji“ turistai bei instruktoriai. Tuo tikslu atsirado dviejų tipų poilsiavietės: organizuotiems ir laisviesiems turistams. Tai ne tik todėl, kad instruktorius buvo atsakingas už grupės saugumą, bet ir dėl skirtingai suprantamo „aktyvaus poilsio“. Bene garsiausias „laisvasis“ instruktorius - daugeliui žinomas Tarzanas, jau a.a. A.Arcimavičius iš Kauno. Jis kurį laiką dirbo turistinėje bazėje, bet vėliau, būdamas kaunietiška verslus, išplėtojo savo veiklą. Deja, ne visi ją atsimena pozityviai.

Palūšės turistinė bazė, pirmuosius turistus nakvindavusi metalinėse lovose karinėse palapinėse, skalbti rūbus siūliusi „balėje“ (kad nepavogtų) prirakinatoje prie vandens krano, ilgainiui tapo moderni ir tenkinanti tuomečio užsienio mažai mačiusio žmogaus poreikius, nuolat pirmavo tarp kitų turistinių bazių. Pasikeitus politinei santvarkai ir sumažėjus turistų srautams iš kitų respublikų, nebeliko finansinių pajėgumų keistis. Tuomet ją priglaudė NP, taip išgelbėdamas nuo bankroto (visos kitos Lietuvos bazės bankrutavo). Veikla įgavo naujų bruožų. Pradėtas organizuoti poilsis černobyliciams, firmoms, stovykloms. Lietuvos profsąjungos dalijosi turta, įmonių elitiui pirkto vilas, skaidėsi, kūrėsi, o

▶ Tik žiemomis, kuomet tekdavo ruošti maršrutų aprašus, A. Umbražiūnas galėjo daugiau laiko skirti šeimai

paprastų žmonių, darbuotojų savaitgalio ar ilgesniu poilsiu niekas nesirūpino.

Visą šį „transformacijų“ laiką iki dabar A. Umbražiūnas veda ekskursijas važiuojantiems turistams. Pats sako, kad „sausumoje“ dirbti paprasčiau. Jis nesistengia klausytojų apstulbinti faktais, ieško būdų, kaip apie juos pateikti intriguojančios informacijos, kuri paskatintų namo grįžusį ekskursantą detaliau pasidomėti. Mėgsta pajukauti, pateikia kontrolinius klausimus, kad pasitikrintų, ar jį girdi.

Albertas liūdnei mini faktą apie Trainiško ažuolo žūtį. Pirmiausia - vedant ekskursijas nebebuvo tarpinio sustojimo, nes nebėr ko lankyti... Ažuolas sukeldavo daug emocijų: šalia jo ne tik puikios nuotraukos, bet ir daug mistikos. Viena uteniškė grupei atsitolinus paprašė leidimo pralįsti pro kamiene atsiradusius tarpus, mat ji esanti užburta, o būrėja sakė, kad ji turi „praėti pro medį“, kaimo žmonės pagąsdindavo, kad į kamiens kiaušymę įlindusi moteris pastosianti. Grupei būdavo juoko stebint jaunas paaules...

Jam ne kartą įvairiuose dideliuose ir mažuose renginiuose teko Ežerinio, Neptūno personažas - ir jie, kaip Albertas dabar, žmonėms savo tiesas sakydavo sausumoje. Dėl imponantiškos išvaizdos ir griausmingo vokalo ne kartą buvo ir žynio rūbus apsilkęs: savo aktoriniais gabumais „pritrenkė“ užsienio svečius pirmajame „Ežerų sietuvos“ festivalio atidaryme ant Ladakalnio, bitininkystės muziejuje. Saviausias jam - Užgavėnių kaukės, mat jose daug žaismės. Parke organizuotas žiemos palydėtuves jis papuošdavo ne tik savimi, bet ir savo sodo gėrybėmis: tai džiovinti, tai puikiai išlaikyti jo sodo vaisiai iki vėlyvo pavasario pajvairindavo bendradarbių kavos pertraukėles. Per visą spalvingą turizmo organizatoriaus veiklą keliavo su supratiną bendražyge, tvirto charakterio kurso drauge aukštaite nuo Antalieptės. Tik žiemomis, kuomet tekdavo ruošti maršrutų aprašus, Albertas galėjo daugiau laiko skirti šeimai, kurioje augo sūnus (jį mes pažįstame kaip Vyriausybės atstovą Utenos apskrityje) ir dukra. Dabar abu lituanistai Umbražiūnai daug dėmesio skiria tam, kad užsienyje gyvenanti vaikaitė nepamirštų senelių kalbos, Albertas - savo rečiau naudojamas kūrybines galias realizuoja sodininkystėje. Kiekvienam metų laikui - savas žydėjimas.